

dat daarom de Synode, hoewel formeel bevoegd, geestelijk incompetent was voor de gewichtvolle handeling waartoe zij na een halven dag discussie bij meerderheid van drie vijftien der stemmen besloot".⁴⁶⁾

"Het geestelijk proces in de Kerken des Heeren, dat aan al wat de Belijdenis raakt, vooraf moet gaan, ontbreekt hier bijna geheel. Inzake ons geloof over de punten, die twistingen gaven en waarover de Synode in haar Rapport over de leerverschillen handelde, kon de Synode als de mond der Kerken spreken. Hier ritselde het leven der genade, en alle broeders in de Synode waren hier één in beslistheid en in vreugdevolle overtuiging. Hier lag een geestelijk proces in de Kerken achter en onder. En we verheugen ons hier, gelijk de anderen, over wat de Synode uitsprak.

Toch gaf de Synode hierover geen Confessie (!!!).⁴⁷⁾

Maar even beslist als we de handeling der Synode in de leerverschillen waardeeren, even beslist is ons de handeling der Synode inzake Artikel 36 een formeel handeling, die mechanisch de Kerken treft, maar waarin de zielen der kinderen Gods niet dermate medegetuigen dat hun hierin recht gedaan is.

Slechts, zoo het licht des Heeren de geloovigen helder bestraalt, en zijn Woord, zijn bedoelen, helder voor hen vast staat, dan hebben zij tot beslissing van hun publieke Belijdenis vrijmoedigheid.

Daarom betreuren wij ernstig de handeling der Synode inzake Artikel 36".⁴⁸⁾

⁴⁶⁾ Idem, 30-9-1905, No. 865.

⁴⁷⁾ Sikkkel doet hier op de bekende „Korte Verklaring" inzake veronderstelde wedergeboorte enz., welke door de synode van Utrecht werd vastgesteld. Merkwildig is dat Sikkkel uitdrukkelijk verklaart dat deze uitspraak geen confessie was. Natuurlijk bezat ze dan ook naar zijn overtuiging geen confessioneel gezag.

⁴⁸⁾ Hollandia, 23-9-1905, No. 865.

En dat alles overwegende verklaart Sikkkel tenslotte:

„Natuurlijk kunnen wij de daad der Synode niet ongedaan maken.

Maar zij heeft onze instemming niet.

Wij wenschen een andere behandeling van Artikel 36, en van heel het gewichtige stuk der waarheid Gods, waarover het hier gaat.

Moge die behandeling door de genade des Heeren op Gods tijd in het geestelijk ontwaken zijner Gemeente volgen, en aan het geloofsbewustzijn van Gods volk in Nederland voldoen.

Tot zoolang zullen wij door de banden van ons hart onze aloude Belijdenis bewaren gelijk wij haar ontvingen, en niet gelijk de Synode van Utrecht haar maakte.

Voor ons is de historische Nederlandsche Belijdenis nog dezelfde gebleven, omdat haar geen recht gedaan is, gelijk aan de Belijdenis der Gemeente van onzen Heere Jezus-Christus toekomt. Dit recht doen komt pas, indien de Gemeente des Heeren welbewust de roeping der Overheid als Gods dienaresse tegenover het Rijk van den Antichrist weet te belijden.

Hoe het dan nu kerkelijk moet?

Of de Kerken, die nu in de war gewerkt zijn, moeten of zullen uitstooten degenen, die de beslissing der Synode van Utrecht niet mede voor hun rekening kunnen en willen nemen?

Wij gelooven dit niet.

Maar we moeten het afwachten.

De Heere regeert.

Om het gewicht der zaak wordt dit stuk door den schrijver ondertekend".⁴⁹⁾

C. V.

⁴⁹⁾ Idem, 23-9-1905, No. 865.

VRIJMAKING VAN DEN LACH

„En Sara zeide:

God heeft mij een lachen gemaakt; al wie het hoort, zal met mij lachen".

Gen. 21:6.

Zou het waar zijn, dat de „ernst" in „godsdiensstige zaken" gemakkelijker is dan de „lach"?.

Men zou het haast gelooven, wanneer men op menig christenmenschen mag afgaan. De lach wordt door hem veelvuldig gezien als annexatieobject van de „wereld" maar de „ernst" viert zijns inziens hoogtij in de kerk. En men troost zich en elkaar met stichtelijke varianten op ordinare spreekwoorden als „wie het laatst lacht, lacht het best", wat dan zooveel zeggen wil als: schort den lach nu maar op, ge behoort nu nog te weenen, maar voor u komt de lach eens, hiernamaals, en dan eindeloos.

Is dat laatste niet waar? Heeft Jezus niet zelf zalig gesproken degenen, die nu weenen, als zillende lachen? En wee geroepen tot en over degenen, die nu lachen, als zillende treuren?

Inderdaad. Maar Jezus heeft niet geleerd, dat „ernst" en „weenen" hetzelfde zijn, noch ook, dat de lach der treurenden eerst hiernamaals begint.

Want, wat het laatste betreft, reeds lang voor Zijn geboorte heeft de Zoon Gods met zijn eerste vader en moeder naar het vleesch in het isolement-van-het-verbond-der-genade den strijd aangebonden op het punt van den lach. Nog lang voordat Hij zelf zou geboren worden, worstelde Hij met hen over die geboorte en beproefde hen op dit stuk in hun eigen verstorven lichamen. En in die worsteling werd alles geconcentreerd op den lach. Niet op een tegenstelling van nu en later; vandaag niet, later, hiernamaals, wel lachen. Maar op de antithese in het stuk van den lach zelf, terstond.

Hiermee was de Heere zelf bezig. Hiermee was heel bijzonder bezig de Zoon Gods, die als Logos asarkos aan Abraham verscheen. In zijn eerste gesprek waarin de geboorte van een zoon uit Sara zijn vrouw concreet werd aangekondigd, werd Hij door Abraham — die pas dien naam ontvangen had — beantwoord met gelach (Gen. 1:17). En aanstonds „aanvaardde" God samen met en meedogend de „uitdaging" die Hij daarin wel beluisteren moest, door rechtstreeks te poneeren, dat in heel de geboorte van dien zoon het inderdaad zou gaan om den lach, want Abraham moet straks zijn naam noemen Isaïk, d.i. „hij lacht", of „men lacht". God is bij voorbaat bezig te triomfeeren in dit stuk en zal, in dit leven, en op deze aarde reeds, den lach des Geestes (d.i. dien van Hem met Zijn volk) zeer concreet stellen tegenover en boven dien van het vleesch (d.i. die der wereld met Satan).

En nog scherper en nadrukkelijker voert Hij dien strijd later met Sara, wanneer zij over de nog nauwkeuriger omschreven aankondiging der geboorte hem melijk gelachen heeft. Hij roept haar tot verantwoordelijkheid „Zou iets voor den Heere te wonderlijk zijn?" (Gen. 18:12 v.). En wanneer zij in antwoord op het zoo gestelde dilemma haar lach loochent, blijkt wel hoe scherp hier de zaken staan, niet maar tusschen vandaag en hiernamaals, noch tusschen tijd en eeuwigheid, noch tusschen boven en beneden, maar tusschen vleesch en Geest. Beide worstelen zij om den lach, hier en nu, om hem te werven, te bezitten, te behouden.

In dien strijd is het, dat de Geest gewonnen heeft,

ook in Isaïks geboorte. Want toen spraken daar beide, van, Abraham en Sara. Hij noemde nu den naam van het jongetje naar het bevel Gods in zijn eerste aanzegging. En zij zong haar lofzang. Gelijk het later Zacharias zou doen na zijn strijd, zoo nu zij na den baren: God heeft mij een lachen gemaakt, al wie het hoort zal met mij lachen. Wie zou Abraham gezegd hebben: Sara heeft zonen gezoogd, want ik heb een zoon gebaard in mijn ouderdom.

De lofzang van Sara dus, die als opschrift kon voeren „De vrijmaking van den lach". Die omschrijving is niet origineel, want reeds J. C. Sikkkel schreef bij dezen tekst in „Het Boek der Geboorten": „Is vroeger Sara's lachen bestraft, thans is ook dit lachen vrij gemaakt in vreugde over de wonderde macht en gena-

UIT DE SCHRIFT

Dr A. de Bondt over:

Ds J. A. Schep over „cand. Schilder"

Ds J. A. Schep heeft in zijn door ons besproken brochure de synodocratische gemeenschap voor 'n heel heel klein percentage opgeschrikt. Waardoor? Door de verkondiging van de waarheid-als-een-koe, dat aan „cand. Schilder" onrecht gepleegd was. In een consequentie overigens van de officiële besluiten. Zoowel tegen de beschuiten hadden wij gewaarschuwd, als op de consequentie gewezen. Waarna een felle uitval kwam, ondertekend ook door dr Berkouwer.

Nu komt dr de Bondt optreden tegen ds Schep. Men moet van de lastige zaak af.

Dr de Bondt schrijft evenwel wederom onwaarheden.

Als ds Schep opmerkt: in Febr. 1944 had de synode afgewezen de gedachte van „houden voor wedergeboren OF TE WEDERBAREN", dan zegt dr de Bondt tegen ds Schep: dat is niet waar. Boem. Vraagt ge naar het bewijs voor de stelling, dat het niet waar was? Wel, hier is het bewijs: de synode had toch ook al gezegd, dat de goddelijke opdracht om de kinderen te HOUDEN VOOR WEDERGEBOREN geenszins zeggen wou, dat daarom elk kind zou wedergeboren ZIJN, dat er ook wel konden zijn, die het pas later worden, of nimmer? Daar ligt dan die onnozele ds Schep.

Tenminste voor de onnoozelen. De anderen zeggen: dr de Bondt schrijft wat niet waar is.

Want het loopt niet over de vraag, wat er met de kinderen gebeurt, gebeuren kan of niet gebeuren kan, doch over de andere vraag, WAARVOOR MEN ZE HOUDEN MOET. Dit was in geding: dat men zeide: ge hebt daar een massa kinderen, van wie ge niet WEET, hoe het er mee staat, maar ge moet ze toch allen HOUDEN VOOR dezulken, met wie het goed staat, nu reeds. Als dr de Bondt een eerdere of gelijktijdige uitspraak kon aanhalen, van de synode, waarin stond: ge moogt ze ook HOUDEN voor wat anders dan wedergeboren, dan zou hij iets ter zake hebben gezegd. Nu verwacht hij de menschen, met een krasse onwaarheid. Ach, het hopelooze gezeur. Het is even hol als het redeneeren van een overigens in heel de wereld niet te ontdekken examen-commissie, die (a) zou zeggen: van de kandidaten zijn een aantal

de Gods; en Sara roemt daarin bij den naam van haar zoon". En wanneer hij verder opmerkt „De lach verklaart men uit het contrast van de gedachte met de werkelijkheid" — dan moge die formuleering al vele vragen openlaten en oproepen, maar zij helpt ons toch een eindweegs. Want inderdaad werd hier de strijd bepaald door de confrontatie van de „werkelijkheid" der menschen aan de „gedachten" Gods en van hun „gedachten" met Zijn „werkelijkheid". En zoolang Sara tegenstelling zag tusschen Gods geopenbaarde gedachten over een „zoon" en de door Hem geregeerde werkelijkheid van twee verstorven lichamen, lachte zij uit het vleesch. Maar toen God zelf triomfantelijk de werkelijkheid bleek te maken en te beheerschen naar en dóór Zijn gesproken belofte, werd het haar te machtig; toen werd niet maar haar „weenen" veranderd in lachen (Ps. 126), maar toen bezweek de lach des vleeschens voor dien des Geestes. Want dien laatsten wil God hebben voor Zich en Zijn volk, hier en nu, waar Hij Zijn werk doet, Zijn zaad geeft, Zijn Zoon schenkt, Zijn belofte spreekt en vervult. Toen wist Sara zich beschaamd. Toen wist zij, dat de vrijmaking van den lach niet pas daar mag komen, waar de werkelijkheid aan de belofte blijkt te beantwoorden, doch reeds daar wil zijn gehoord waar God Zijn belofte geeft. Want die belofte wil erkend zijn, terstond, als de alles beheerschende en alles voorts makende werkelijkheid. Zijn belofte IS werkelijkheid — en maakt haar vervolgens. En lachen kan hij, die zulke belofte volkomen ernstig neemt. Want de vrijgemaakte lach is daar waar een mensch ernst maakt met Gods concrete belofte. Doch waar de „ernst" wordt opgeschort, om eerst te lachen en dan te zien wat er komen gaat, daar is de revolutie. Zalig zijn zij die niet zullen gezien en nochtans zullen geloofd hebben. Zalig zijn zij, die Gods woorden ernstig namen en deswege gelachen hebben. Want „ernstig zijn" als godsdiensstige houding is zoo moeilijk niet — dat wil iedereen graag bij tijd en wijle. En „lachen" voordat het leven en de dienst Gods ernst wordt geacht te zijn, ook dat gaat een mensch der wereld heel makkelijk af. Maar lachen in het verbond der genade vanwege de beloften der genade — daarin gaat ten onder de kracht van het vleesch en de drift van het bloed naar den mensch. Daarom: „Isaïk" — een naam die proclameert een fundamenteel en universeel program van al wat komen gaat in dat principele uur van wondergeboorte in het genadeverbond.

Want God heeft haast met Zijn lach — en daarom met dien van Zijn volk. Vrijgemaakt lachen, niet maar hiernamaals, maar hier en nu, dat is zaligheid — en daarom zwaarigheid. Maar gij zult den eeuwigen lach in dit leven aanvangen en in de zwaarigheid de zaligheid beërven.

U.

H. J. S.

KERKELIJK LEVEN

niet geslaagd, en anderen zullen nooit slagen, maar HOUTD ze toch allemaal voor GESLAAGD; en die dan, (b) later deswege gekapitteld zou aanvoeren: we zeiden toch immers dat ze niet geslaagd waren, allemaal? In heel de wereld zou men zeggen: hoe kunnen die lui een examen-commissie vormen? Ja, maar in een voorlichtingsblad van dr Ridderbos en dr Berkouwer kan zoo iets wel passeeren.

Vervolgens: ds Schep beweerde de waarheid-als-een-koe, dat „cand. Schilder" geweerd is om het niet aanvaarden van DIE binding (de binding dus aan het voor wedergeboren houden en daarmee uit). Maar ook deze koe wordt door dr de Bondt netjes weggetooverd. De Haagse briefschrijver is een knap leverancier van kunststukjes in het genre optisch bedrog.

Let maar op.

Ds Schep had beweerd: uit de schriftelijke memorie van cand. Schilder blijkt, dat de candidaat bezwaar had tegen 1905 en 1942 omdat deze de onderstelling inhielden, dat de wedergeboorte aanwezig is bij elk te doopen kind.

Foel, zegt dr de Bondt, foel, ds Schep, u doet nu net, alsof die candidaat die zinsnede geschreven heeft; maar in heel zijn lange stuk vindt ge daarvan niets.

Maar wederom spreekt hij onwaarheid. Want op bl. 46 van het boek van den toenmaligen „cand." die om dat er nog vrije christenen zijn in Nederland, vandaag ondanks dr de Bondt c.s. predikant is, staat het bewijs, dat de toenmalige candidaat heeft geschreven aan de classis, die hem examineerde, en dus in het door dr de Bondt bedoelde officiële stuk:

„De uitspraken van 1942 citeeren enkele zinsneden van 1905, maar uiteraard moeten de uitspraken van 1905 daarom nog even zoo goed in haar geheel worden gelezen. In haar geheel gelezen bevatten zij nu een tegenstrijdigheid die ik als zoodanig uiteraard niet mag aanvaarden. Immers heeft 1905 aan voormelde uitspraak nadrukkelijk toegevoegd een alinea volgens welke God naar zijn vrijmacht (bij de uitverkoren kinderen) vervult vóór, onder of ná den doop. Dit laatste betekent dus, dat ik hetzelfde kind, mij eventueel ten Doop gepresenteerd, dat ik volgens de eerste alinea voor wedergeboren houden móet (EN DIE EERSTE